

Truyền thông phương Tây không phải chân lý: Phê phán sự “tự diễn biến” trong nhận thức về công tác tuyên truyền của Đảng

Western media is not the truth: critiquing “self-evolution” in perceptions of the Party’s propaganda work

TS. NGUYỄN HỮU DŨNG

Học viện Chính trị khu vực IV; Email: dungnh.choa.kb@gmail.com

Ngày nhận bài: 11/5/2026

Ngày phản biện: 26/6/2026

Ngày duyệt đăng: 20/8/2026

Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Lý luận chính trị

Tóm tắt: Thời gian gần đây, nổi lên luận điệu cho rằng công tác tuyên truyền của Đảng “một chiều”, “thiếu dân chủ” và cần đổi mới theo mô hình “truyền thông phương Tây”. Đây là biểu hiện của sự “tự diễn biến” trong nhận thức, hết sức nguy hiểm. Bài viết vạch trần ảo tưởng về “tự do báo chí” tuyệt đối ở phương Tây - nơi truyền thông bị chi phối bởi các tập đoàn tư bản và luôn phục vụ lợi ích chính trị của nhà nước tư sản; đồng thời, chỉ rõ hậu quả của việc sùng bái mô hình truyền thông ngoại lai sẽ dẫn đến xói mòn nền tảng tư tưởng của Đảng. Cuối cùng, bài viết khẳng định sự cần thiết phải kiên định nguyên tắc “tính Đảng” trong công tác tư tưởng, coi đó là “liều thuốc đặc trị” để nâng cao sức đề kháng cho cán bộ, đảng viên trước các luồng thông tin xấu độc.

Từ khóa: công tác tư tưởng; tuyên truyền; tính Đảng; truyền thông phương Tây; tự diễn biến.

Abstract: In recent years, claims have emerged that the Party’s propaganda work is “one-sided,” “undemocratic,” and should be reformed according to the “Western media” model. This is a dangerous manifestation of “self-evolution” in perceptions. The article exposes the illusion of absolute “press freedom” in the West, where the media are influenced by capitalist corporations and serve the political interests of bourgeois states. It also points out that uncritical admiration for foreign media models could lead to the erosion of the Party’s ideological foundation. Finally, the article affirms the need to remain steadfast in the principle of “Party character” in ideological work, considering it a “specific remedy” for strengthening the resistance of cadres and Party members against harmful and toxic information flows.

Keywords: ideological work; propaganda; Party character; Western media; self-evolution.

1. Đặt vấn đề

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng căn dặn: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi, nếu lòng dạ không trong sáng nữa, nếu sa vào chủ nghĩa cá nhân” (Hồ Chí Minh, 2011). Lời căn dặn ấy càng trở nên nóng bỏng trong bối cảnh Đảng ta đang kiên quyết thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, trong đó nhấn mạnh việc ngăn chặn, đẩy lùi những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ (Ban Chấp hành Trung ương, 2016).

Một trong những “mảnh đất màu mỡ” để những biểu hiện “tự diễn biến” nảy sinh một cách tinh vi và khó nhận diện chính là lĩnh vực tư tưởng - văn hóa và công tác tuyên truyền. Hiện nay, không khó để bắt gặp những phát ngôn, tâm tư thể hiện sự hoài nghi, thậm chí là sự phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng đối với công tác báo chí, truyền thông. Không ít cán bộ, đảng viên có biểu hiện “phản nản” rằng, công tác tuyên truyền của ta là “một chiều”, “khô cứng”, “thiếu tính phản biện và dân chủ”. Từ đó, họ đưa ra những so sánh lệch lạc, coi “truyền thông phương Tây” như một hình mẫu lý tưởng, một “chân lý” cần hướng tới và áp dụng một cách máy móc vào đời sống

công tác tuyên truyền ở Việt Nam.

Bài viết phê phán luận điệu cổ súy cho “truyền thông phương Tây” như một sự thay thế cho công tác tuyên truyền mang tính Đảng. Trên cơ sở đó, khẳng định rằng: “Truyền thông phương Tây” không bao giờ là “chân lý” đối với sự nghiệp cách mạng và công tác tư tưởng của Đảng ta.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết được thực hiện trên cơ sở phương pháp luận của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác tư tưởng, báo chí cách mạng và vai trò lãnh đạo của Đảng đối với công tác chính trị, tư tưởng, tuyên truyền; đồng thời, vận dụng quan điểm của Đảng Cộng sản Việt Nam về bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phòng, chống “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong tình hình hiện nay.

Tác giả sử dụng phương pháp phân tích tài liệu nhằm hệ thống hóa các quan điểm lý luận về tuyên truyền, truyền thông, tự do báo chí và tính Đảng trong hoạt động báo chí - truyền thông; đồng thời đối chiếu với các quan điểm, mô hình truyền thông phương Tây hiện nay. Bài viết cũng sử dụng phương pháp lịch sử - logic để phân tích quá trình hình thành các luận điệu phủ nhận vai trò của công tác tuyên truyền trong bối cảnh cạnh tranh ý thức hệ giữa chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa tư bản.

Bên cạnh đó, phương pháp phân tích diễn ngôn được vận dụng nhằm nhận diện các xu hướng “kỳ thị ngôn ngữ”, “đánh tráo khái niệm” đối với thuật ngữ “tuyên truyền” trong một số quan điểm truyền thông phương Tây và trong nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng viên hiện nay. Phương pháp so sánh được sử dụng để làm rõ sự khác biệt giữa bản chất chính trị của Báo chí Cách mạng Việt Nam với mô hình truyền thông tư bản chủ nghĩa phương Tây.

Ngoài ra, bài viết kết hợp phương pháp phân tích, tổng hợp và khái quát hóa lý luận nhằm đánh giá những hệ lụy của việc sùng bái mô hình truyền thông phương Tây đối với công tác tư tưởng, từ đó đề xuất yêu cầu giữ vững nguyên tắc tính Đảng trong hoạt động tuyên truyền và truyền thông ở Việt Nam hiện nay.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Âm mưu xuyên tạc công tác tuyên truyền của Đảng

Tuyên truyền là một thuật ngữ trung tính, không mang hàm ý tốt hay xấu, dùng để chỉ hoạt động truyền bá những quan điểm và tư tưởng của một cá nhân hay tổ chức đến với một đối tượng hoặc nhóm đối tượng cụ thể trong xã hội (Nguyễn Hữu Dũng, 2024). Về mặt từ nguyên, thuật ngữ “tuyên truyền” (propaganda) bắt nguồn từ tiếng Latinh *propagare*, có nghĩa là “gieo trồng”, “nhân giống”, “truyền bá”. Trong khoa học công tác tư tưởng của Đảng, tuyên truyền được xác định là một bộ phận cấu thành, một trong ba hình thái của công tác tư tưởng, bên cạnh công tác lý luận và công tác cổ động.

Vậy tại sao trong nhận thức của nhiều người, đặc biệt là một bộ phận cán bộ, đảng viên thiếu năng lực tư duy lý luận, “tuyên truyền” lại bị đồng nhất với sự “một chiều”, “áp đặt”, “thiếu dân chủ”? Câu trả lời nằm ở một quá trình “kỳ thị ngôn ngữ” có chủ đích, được các thế lực thù địch và truyền thông phương Tây dày công xây dựng trong suốt thời kỳ Chiến tranh Lạnh.

Sau Thế chiến thứ hai, đặc biệt trong bối cảnh đối đầu ý thức hệ giữa hai phe xã hội chủ nghĩa và tư bản chủ nghĩa, phương Tây đã gán thuật ngữ “propaganda” với những hình ảnh tiêu cực, gợi nhớ đến bộ máy tuyên truyền của Đức Quốc xã dưới thời Joseph Goebbels. Mục đích của chiến dịch này rất rõ ràng: hạ thấp uy tín và tính chính danh của công tác tư tưởng trong các nước xã hội chủ nghĩa. Tuy nhiên, nghịch lý nằm ở chỗ: trong khi ra sức bôi nhọ “tuyên truyền”, chính phương Tây lại thực hiện những chiến dịch tuyên truyền quy mô và tinh vi bậc nhất trong lịch sử nhân loại.

Họ chỉ khác ta ở chỗ: thay vì sử dụng thuật ngữ “propaganda”, họ khoác lên mình những tấm áo mỹ miều và có vẻ “khoa học” hơn như Public Relations (Quan hệ công chúng), Strategic Communications (Truyền thông chiến lược), Public Diplomacy (Ngoại giao công chúng), hay Spin Doctor (Chuyên gia xoay chuyển dư luận). Đây chính là chiêu bài “đánh tráo khái niệm” hết sức tinh vi. Bản chất hoạt động của họ vẫn là tuyên truyền - tức truyền bá hệ tư tưởng tư sản, bảo vệ lợi ích của giai cấp tư sản và cổ súy cho “giấc mơ Mỹ” trên phạm vi toàn cầu.

Sự “nhập nhằng” giữa tuyên truyền và truyền thông trong nhận thức của một bộ phận cán bộ, đảng

viên hiện nay chính là hệ quả của việc họ đã vô tình hay cố ý tiếp nhận sự đánh tráo khái niệm này mà không có sự phản biện, sàng lọc bằng lăng kính lý luận Mác-xít.

Bản chất giai cấp và sự tất yếu của “tính Đảng” trong công tác tuyên truyền.

Từ góc độ lý luận Mác-xít, không có nền báo chí hay truyền thông nào đứng ngoài chính trị, đứng trên giai cấp. V.I. Lênin, trong tác phẩm *Làm gì?* (1902), đã khẳng định một luận điểm kinh điển về vai trò của báo chí cách mạng: “Tờ báo không phải chỉ là người tuyên truyền tập thể và người cổ động tập thể, mà lại còn là người tổ chức tập thể nữa” (V.I. Lênin, 2005). Luận điểm này đã trở thành nền tảng lý luận cho hoạt động báo chí của các đảng cộng sản trên toàn thế giới, trong đó có Đảng Cộng sản Việt Nam.

Kế thừa và phát triển tư tưởng của V.I. Lênin, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhiều lần nhấn mạnh nguyên tắc “tính Đảng” trong hoạt động báo chí. Người khẳng định rõ ràng: “Báo chí ta không phải để cho một số ít người xem, mà để phục vụ nhân dân, để tuyên truyền giải thích đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ, cho nên phải có tính chất quần chúng và tinh thần chiến đấu” (Hồ Chí Minh, 2011). Như vậy, ngay từ khi ra đời, Báo chí Cách mạng Việt Nam đã xác định rõ sứ mệnh chính trị của mình: là công cụ sắc bén của Đảng, Nhà nước và là diễn đàn của nhân dân, chứ không phải là một “chợ thông tin” tự do, vô chính phủ như mô hình truyền thông thương mại phương Tây.

Thực tiễn đã chứng minh, ngay cả những nền báo chí tự xưng là “tự do”, “độc lập” nhất ở phương Tây cũng không thể thoát khỏi sự chi phối của các tập đoàn tư bản truyền thông và các nhóm lợi ích chính trị. Như học giả ngôn ngữ học Noam Chomsky và nhà kinh tế chính trị Edward S. Herman đã phân tích trong tác phẩm *Manufacturing Consent*, truyền thông phương Tây vận hành theo một “mô hình tuyên truyền” tinh vi, trong đó thông tin được sàng lọc qua nhiều “bộ lọc” để phục vụ lợi ích của giới tinh hoa quyền lực (Herman, E. S., & Chomsky, N., 1988).

Như vậy, vấn đề không nằm ở chỗ có hay không có “tuyên truyền”, mà nằm ở chỗ tuyên truyền cho ai, vì lợi ích của giai cấp nào và hướng tới mục tiêu

xã hội nào. Công tác tuyên truyền của Đảng ta công khai về mục đích chính trị của mình: đó là phục vụ lợi ích của nhân dân lao động, bảo vệ độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Trong khi đó, truyền thông phương Tây, dưới lớp vỏ “tự do”, “đa chiều”, lại che giấu bản chất phục vụ lợi ích của giai cấp tư sản.

Từ nền tảng lý luận này, chúng ta có đủ cơ sở vững chắc để phân tích, vạch trần ảo tưởng về “dân chủ”, “tự do báo chí” tuyệt đối ở phương Tây.

3.2. “Đa chiều” hay chỉ là “đa chiều trong khuôn khổ tư bản”? - nhận diện sự ngụy thơ chính trị

Trước hết, phải khẳng định rằng không có nền báo chí nào “độc lập” tuyệt đối về mặt kinh tế và chính trị. Tại các quốc gia phương Tây, phần lớn các cơ quan truyền thông lớn đều nằm trong tay một số ít tập đoàn tư bản khổng lồ. Tập đoàn News Corp của tỷ phú Rupert Murdoch kiểm soát hàng trăm tờ báo, kênh truyền hình và nhà xuất bản trên toàn cầu, từ *The Wall Street Journal* (Mỹ) đến *The Times* (Anh) và *Fox News*. Tương tự, *The Washington Post* thuộc sở hữu của tỷ phú Jeff Bezos - nhà sáng lập Amazon (Đức Hoàng, 2024); *The New York Times* chịu sự chi phối của gia tộc Sulzberger và các quỹ đầu tư lớn (Media Ownership Ireland, n.d.). Với cơ cấu sở hữu như vậy, liệu những tờ báo này có dám đăng tải những bài viết đi ngược lại lợi ích của chính ông chủ mình? Câu trả lời hiển nhiên là: chúng phục vụ trước hết cho lợi ích của giới chủ tư bản, chứ không phải cho “công lý” hay “sự thật” thuần túy.

Tiếp đến, cái gọi là “đa chiều” trong truyền thông phương Tây thực chất là một thứ “đa chiều có kiểm soát” trong khuôn khổ ý thức hệ tư sản. Họ có thể tranh luận sôi nổi về thuế suất, về chính sách y tế, về bầu cử giữa đảng Dân chủ và đảng Cộng hòa, nhưng tuyệt đối không được phép đặt câu hỏi về tính hợp lý của chế độ tư bản chủ nghĩa, không được phép cổ vũ cho chủ nghĩa xã hội. Đó là một sân khấu mà mọi diễn viên đều phải tuân thủ một kịch bản ngầm: bảo vệ nền dân chủ tư sản. Bất kỳ tiếng nói nào đi chệch khỏi “quỹ đạo” này sẽ ngay lập tức bị gạt ra ngoài lề, bị gán mác “cực đoan”, “vô trách nhiệm” hoặc thậm chí bị kiểm duyệt thẳng tay.

Một minh chứng điển hình và mang tính thời sự cao cho bản chất “tuyên truyền tập trung” của truyền

thông phương Tây chính là cách họ đưa tin về cuộc xung đột Nga - Ukraine từ năm 2022 đến nay. Ngay khi xung đột nổ ra, truyền thông Mỹ và phương Tây đã “đồng loạt sử dụng cụm từ “xâm lược” (invade) để nói về hành động của Nga”. Đây không phải là sự trùng hợp ngẫu nhiên, mà là kết quả của một chiến lược “phối hợp chiều dọc” (từ các chính phủ, NATO, EU xuống các cơ quan truyền thông) và “phối hợp chiều ngang” (giữa các tập đoàn truyền thông với nhau và với các nền tảng mạng xã hội). Họ xây dựng một “khung thông tin” (frame) thống nhất trên toàn mặt trận, nhằm định hướng dư luận quốc tế theo hướng ủng hộ cho lợi ích địa chiến lược của Mỹ và NATO.

Sự “thống nhất đến đáng sợ” này càng được củng cố bởi các biện pháp kiểm duyệt cứng rắn. Liên minh châu Âu (EU) đã ban hành lệnh cấm phát sóng đối với các kênh truyền hình Nga như RT (Russia Today) và Sputnik trên toàn lãnh thổ khối, với lý do chúng “phát tán thông tin sai lệch” (Nguyễn Hữu Dũng, 2022). Các nền tảng công nghệ Mỹ như Meta (Facebook, Instagram), Google (YouTube), Twitter (X) cũng đồng loạt hạn chế hiển thị hoặc khóa tài khoản của các hãng truyền thông Nga. Vậy câu hỏi đặt ra cho những người đang mộng tưởng về “tự do báo chí phương Tây” là: Ở đâu có sự đa chiều, khi mà mọi tiếng nói từ phía bên kia chiến tuyến đều bị bịt miệng và xóa sổ một cách có hệ thống như vậy?

Những phân tích trên cho thấy, việc một bộ phận cán bộ, đảng viên sùng bái và đòi áp dụng mô hình “truyền thông phương Tây” vào Việt Nam không chỉ là một sai lầm về mặt nhận thức nghiệp vụ, mà sâu xa hơn, đó là biểu hiện của sự ngây thơ chính trị và sự thiếu hụt nghiêm trọng năng lực tư duy lý luận.

Thứ nhất, họ ngây thơ khi tin rằng có một nền báo chí “phi chính trị”, “đứng ngoài giai cấp”. Họ chỉ nhìn thấy vẻ hào nhoáng bên ngoài của những cuộc họp báo tại Nhà Trắng, nơi phóng viên có thể “chất vấn” Tổng thống, mà không nhìn thấy bản chất của những cuộc “chất vấn” ấy vẫn nằm trong khuôn khổ bảo vệ lợi ích chiến lược của nhà nước tư sản Mỹ. Họ không nhận thức được rằng, chính phương Tây mới là những bậc thầy về “tuyên truyền tinh vi” - thứ tuyên truyền khiến người tiếp nhận không hề cảm thấy mình đang bị tuyên truyền.

Thứ hai, họ thiếu hụt năng lực tư duy lý luận khi không thể vận dụng những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin về báo chí cách mạng vào việc phân tích, “giải mã” truyền thông phương Tây. Họ dễ dàng bị choáng ngợp trước công nghệ làm truyền thông hiện đại, trước những chiêu trò “giật tít” (click-bait), “kể chuyện đa phương tiện” (multimedia storytelling) mà quên đi câu hỏi cốt lõi: Nội dung đó phục vụ cho ai và chống lại ai?

Chính sự thiếu hụt này đã tạo ra “lỗ hổng” trong tư duy, khiến họ dễ dàng tiếp nhận những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch. Từ việc chê bai “tuyên truyền một chiều”, họ dần đi đến hoài nghi vai trò lãnh đạo của Đảng đối với báo chí; từ việc cổ súy “truyền thông đa chiều”, họ dần ngã theo đòi hỏi “tư nhân hóa báo chí”, “xóa bỏ Ban Tuyên giáo”. Đây chính là con đường ngắn nhất dẫn đến “tự chuyển hóa” về tư tưởng chính trị, làm suy yếu Đảng và chế độ ta từ bên trong.

Trong bối cảnh đó, việc phê phán sự ngộ nhận về truyền thông phương Tây không chỉ là nhiệm vụ lý luận, mà còn là một mặt trận nóng bỏng trong cuộc đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, ngăn chặn những “vi-rút” tự diễn biến xâm nhập vào hàng ngũ của chúng ta.

3.3. Hậu quả của việc cổ súy “truyền thông phương Tây”

Xói mòn niềm tin và làm suy yếu nền tảng tư tưởng của Đảng.

Hậu quả trước mắt và nguy hiểm nhất của tư tưởng “sùng ngoại” trong lĩnh vực truyền thông là sự xói mòn niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân vào công tác tư tưởng của Đảng. Khi một cán bộ, đảng viên - đặc biệt là những người đang công tác trong lĩnh vực tuyên giáo, báo chí - công khai hoặc ngầm thừa nhận rằng truyền thông phương Tây là “chân lý”, là “hình mẫu lý tưởng”, thì cũng đồng nghĩa với việc họ đang phủ nhận tính đúng đắn, khoa học và cách mạng của nền báo chí cách mạng do Đảng lãnh đạo.

Đây chính là mảnh đất màu mỡ cho sự “tự diễn biến” phát triển. Khi một người cán bộ đã mất niềm tin vào đường lối tuyên truyền của Đảng, họ sẽ dễ dàng bị lôi kéo, mua chuộc hoặc tự nguyện tiếp tay cho các thế lực thù địch. Từ chỗ chỉ “phản nản” về

“tuyên truyền một chiều”, họ chuyển sang đòi hỏi “phi chính trị hóa” báo chí. Từ chỗ ngưỡng mộ “truyền thông đa chiều” của phương Tây, họ dần cổ súy cho việc tư nhân hóa các cơ quan ngôn luận của Đảng, đòi xóa bỏ vai trò chủ đạo của Ban Tuyên giáo đối với hoạt động báo chí. Hệ quả tất yếu của quá trình này là “tự chuyển hóa” - tức biến đổi về chất - từ một người cộng sản thành một phần tử chống đối, phản bội lại lý tưởng và sự nghiệp cách mạng mà mình đã từng thề nguyện phụng sự.

Sự xói mòn này không chỉ giới hạn trong phạm vi cá nhân người cán bộ, mà còn lan tỏa ra xã hội. Khi đội ngũ cán bộ không còn đủ bản lĩnh để phân biệt đúng sai, họ sẽ trở thành “loa phóng thanh” cho những luận điệu xuyên tạc, bóp méo lịch sử Đảng và vai trò lãnh đạo của Đảng. Niềm tin của nhân dân vào Đảng, vào chế độ vì thế mà bị bào mòn từng ngày, từng giờ một cách âm thầm nhưng vô cùng nguy hiểm.

Phá vỡ mặt trận thông tin trong nước và gây nhiễu loạn dư luận xã hội.

Hậu quả thứ hai của việc sùng bái mô hình truyền thông phương Tây là nguy cơ phá vỡ trật tự, kỷ cương trên mặt trận thông tin trong nước. Truyền thông phương Tây, như đã phân tích, vận hành theo cơ chế thị trường và chịu sự chi phối của lợi nhuận. Do đó, yếu tố “giật gân”, “câu view” (clickbait) thường được đặt lên trên yếu tố chính xác và trách nhiệm xã hội.

Nếu tư duy này xâm nhập và chi phối hoạt động của Báo chí Cách mạng Việt Nam, hậu quả sẽ khôn lường. Thay vì tập trung tuyên truyền những giá trị tốt đẹp, những tấm gương người tốt việc tốt, những thành tựu phát triển kinh tế - xã hội, các cơ quan báo chí sẽ đua nhau khai thác những “góc khuất”, những mặt trái của xã hội một cách triệt để nhằm thu hút độc giả. “Truyền thông đa chiều” nếu bị lợi dụng sẽ nhanh chóng biến tướng thành “đa nghi”, gây hoang mang dư luận, kích động tâm lý bất mãn trong xã hội và làm suy yếu khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Hơn thế nữa, khi nguyên tắc “tính Đảng” bị xem nhẹ, các cơ quan báo chí sẽ mất đi “kim chỉ nam” trong hoạt động nghiệp vụ. Họ sẽ dễ dàng trở thành công cụ cho các thế lực thù địch chống phá Đảng và Nhà nước ta từ bên trong. Những thông tin chưa

được kiểm chứng, những luận điệu xuyên tạc về công tác cán bộ, về tình hình Biển Đông, về vấn đề dân tộc, tôn giáo... sẽ có cơ hội lan tràn trên các phương tiện truyền thông đại chúng, gây ra những “con bão” dư luận không thể kiểm soát. Thực tiễn đã cho thấy, nhiều cuộc “Cách mạng màu” trên thế giới được châm ngòi và thổi bùng lên chính từ những “ngòi nổ” thông tin như vậy.

Bài học xương máu từ sự sụp đổ của Liên Xô và các cuộc “Cách mạng màu”.

Để thấy rõ hơn hiểm họa của sự “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong lĩnh vực tư tưởng, không thể không nhắc lại bài học đau xót từ sự sụp đổ của Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa Đông Âu vào cuối thế kỷ XX. Một trong những nguyên nhân cốt lõi dẫn đến thảm họa này chính là sự buông lỏng vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô trên mặt trận tư tưởng, văn hóa và báo chí.

Dưới chiêu bài “Cải tổ” (Perestroika) và “Công khai” (Glasnost), giới lãnh đạo Liên Xô khi đó đã mở toang cánh cửa cho các luồng thông tin, quan điểm tư sản từ phương Tây tràn vào mà không có bất kỳ sự kiểm soát hay phản biện nào. Báo chí, truyền thông từ chỗ là công cụ sắc bén của Đảng đã nhanh chóng biến thành “vũ khí” chống lại chính Đảng Cộng sản và Nhà nước Xô-viết. Những luận điệu xuyên tạc về lịch sử, phủ nhận vai trò của Lênin, bôi nhọ Hồng quân và những thành tựu của chủ nghĩa xã hội đã được tung ra hàng ngày, hàng giờ, đầu độc tư tưởng của quần chúng nhân dân.

Gần đây hơn, hàng loạt cuộc “Cách mạng màu” ở các quốc gia thuộc không gian hậu Xô-viết và Trung Đông - Bắc Phi cũng đều có chung một “kịch bản”: các thế lực thù địch triệt để lợi dụng sức mạnh của truyền thông xã hội và các đài phát thanh, truyền hình “độc lập” do phương Tây tài trợ để kích động biểu tình, gây rối an ninh chính trị và lật đổ chính quyền hợp pháp. Những bài học này cho thấy, mặt trận thông tin, tư tưởng chưa bao giờ là “mặt trận hòa bình”. Nó là một chiến trường khốc liệt, nơi mà sự mất cảnh giác, sự ngây thơ về chính trị và sự “tự diễn biến” trong hàng ngũ sẽ phải trả giá bằng sự tồn vong của chế độ.

Từ những phân tích trên, có thể khẳng định rằng: cổ súy cho “truyền thông phương Tây” và đòi “phi

chính trị hóa” công tác tuyên truyền không chỉ là một quan điểm sai lầm về nghiệp vụ, mà còn là một hành động tiếp tay cho âm mưu “điễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Kiên quyết đấu tranh chống lại luận điệu này chính là bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, bảo vệ sự ổn định chính trị và sự phát triển bền vững của đất nước.

4. Kiên định tính Đảng trong công tác tuyên truyền - liều thuốc đặc trị “vi-rút” tự diễn biến

Nhận thức đúng về “tính định hướng” của Báo chí Cách mạng Việt Nam.

Một trong những nguyên nhân sâu xa khiến một bộ phận cán bộ, đảng viên dễ dàng bị lung lạc trước luận điệu ca ngợi “truyền thông phương Tây” là do họ chưa nhận thức đầy đủ và sâu sắc về bản chất của “tính định hướng” trong báo chí cách mạng. Có sự nhầm lẫn tai hại giữa “tuyên truyền một chiều” (hàm ý tiêu cực, chỉ sự nói dối, bung bít, che giấu khuyết điểm) và “tuyên truyền có định hướng” (hàm ý tích cực, chỉ sự chủ động cung cấp thông tin chính thống, lấy cái đẹp dẹp cái xấu, dẫn dắt dư luận theo dòng chảy chính của cách mạng).

Báo chí Cách mạng Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng, chưa bao giờ chủ trương “một chiều” theo nghĩa tiêu cực nói trên. Trái lại, nguyên tắc “tính Đảng” đòi hỏi báo chí phải công khai, minh bạch về mục đích chính trị của mình: đó là phục vụ lợi ích của nhân dân lao động, bảo vệ độc lập dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Sự định hướng ấy là cần thiết và chính đáng, bởi nó nhằm bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc, giữ vững ổn định chính trị và định hướng xã hội chủ nghĩa. Trong khi đó, truyền thông phương Tây, dù tự xưng là “độc lập”, “đa chiều”, lại phục vụ lợi ích của các tập đoàn tư bản và giới tinh hoa quyền lực một cách kín đáo và tinh vi hơn nhiều.

Đổi mới để tăng sức hấp dẫn, không “đổi màu” để đánh mất bản chất.

Khẳng định tính Đảng không có nghĩa là bảo thủ, trì trệ, đóng cửa trước những thành tựu của truyền thông hiện đại. Phê phán tư tưởng sùng bái “truyền thông phương Tây” không đồng nghĩa với việc chúng ta phủ nhận những tiến bộ về công nghệ truyền thông, về phương thức kể chuyện đa phương tiện, hay cách thức tương tác với công chúng.

Tuy nhiên, phải nhấn mạnh một nguyên tắc bất

di bất dịch: Dù đổi mới về công nghệ, đa dạng về hình thức thể hiện, nhưng nền tảng tư tưởng và mục tiêu chính trị thì không bao giờ được phép thay đổi. Đổi mới để tăng sức chiến đấu, sức hấp dẫn của dòng thông tin chính thống, chứ không phải “đổi màu” để chạy theo thị hiếu tầm thường hay “tự đánh mất mình” trước làn sóng xâm lấn của truyền thông tư bản.

Trong bối cảnh bùng nổ công nghệ số và mạng xã hội, yêu cầu nâng cao năng lực tuyên truyền số của cả hệ thống chính trị cần được đặt ra một cách nghiêm túc. Năng lực này không chỉ bao gồm kỹ năng sử dụng công nghệ, mà quan trọng hơn là năng lực sử dụng dữ liệu và trí tuệ nhân tạo để nhận diện, phân tích, dự báo và phản bác thông tin xấu độc trên không gian số. Mỗi cán bộ, đảng viên phải thực sự trở thành một “chiến sĩ số” trên mặt trận tư tưởng, chủ động và thường xuyên lan tỏa thông tin tích cực, kiên quyết đấu tranh phản bác các luận điệu sai trái, thù địch.

Bên cạnh đó, việc đổi mới phương thức tuyên truyền là yêu cầu cấp bách. Chúng ta cần đẩy mạnh ứng dụng những thành tựu của Cách mạng công nghiệp 4.0 vào công tác tư tưởng, từ việc làm chủ hạ tầng dữ liệu, trí tuệ nhân tạo phục vụ công tác tư tưởng, tuyên truyền; phát triển các kênh truyền thông đa nền tảng; đến việc sử dụng đồ họa tương tác (infographic), video clip ngắn, podcast để truyền tải chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước một cách sinh động, hấp dẫn và gần gũi hơn với quần chúng, đặc biệt là thế hệ trẻ.

Nâng cao “sức đề kháng” cho đội ngũ cán bộ, đảng viên trên mặt trận tư tưởng.

“Liều thuốc đặc trị” để ngăn chặn “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nhận thức về truyền thông chính là nâng cao năng lực tư duy lý luận và bản lĩnh chính trị cho chính đội ngũ cán bộ, đảng viên. Điều này đòi hỏi một quá trình rèn luyện, học tập thường xuyên và nghiêm túc.

Trước hết, cần tăng cường giáo dục lý luận chính trị, đặc biệt là những nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về báo chí cách mạng. Các cấp ủy đảng, các trường chính trị cần đưa nội dung phân tích, “giải mã” truyền thông phương Tây vào chương trình bồi dưỡng cán bộ, giúp họ có đủ

“kháng thể” để nhận diện và phản bác những luận điệu xuyên tạc, sai trái.

Bên cạnh đó, cần trang bị cho cán bộ, đảng viên những kỹ năng thực tiễn để nhận diện “Chiến tranh tâm lý”, “tin giả” (Fake News) và các chiêu trò thao túng dư luận trên không gian mạng. Mỗi cán bộ, đảng viên phải tự ý thức được trách nhiệm của mình như một “pháo đài” vững chắc trên mặt trận tư tưởng; phải biến quá trình tiếp nhận thông tin thành quá trình tự phản biện, sàng lọc bằng lăng kính của chủ nghĩa Mác - Lênin và lợi ích quốc gia - dân tộc.

Như lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “cán bộ là cái gốc của mọi công việc... Công việc thành công hoặc thất bại đều do cán bộ tốt hay kém” (Hồ Chí Minh, 2011). Chỉ khi nào đội ngũ cán bộ, đảng viên của chúng ta thực sự vững vàng về tư tưởng, sắc bén về lý luận và nhạy bén trong thực tiễn, thì những luận điệu xuyên tạc, sùng ngoại về “truyền thông phương Tây” mới không còn đất sống.

5. Kết luận

“Tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trên lĩnh vực tư tưởng chính trị chưa bao giờ là một nguy cơ xa vời hay trừu tượng. Nó hiển hiện ngay trong những phát ngôn tưởng chừng như vô hại, trong những so sánh lệch lạc giữa công tác tuyên truyền của Đảng với mô hình “Truyền thông phương Tây”. Luận điệu cho rằng tuyên truyền của ta là “một chiều”, “thiếu dân chủ” và phải đổi mới theo hướng “phi chính trị hóa” thực chất là một chiêu bài tinh vi nhằm phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng đối với mặt trận thông tin, tư tưởng.

Chúng ta sẵn sàng tiếp thu có chọn lọc những tinh hoa của nhân loại, bao gồm cả những thành tựu về công nghệ và phương pháp truyền thông hiện đại. Nhưng kiên quyết không chấp nhận sự áp đặt mô hình truyền thông tư bản chủ nghĩa vào môi trường Báo chí Cách mạng Việt Nam. Bởi lẽ, “Truyền thông phương Tây” không bao giờ là “chân lý” đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa của nhân dân ta.

Mỗi cán bộ, đảng viên hãy luôn tỉnh táo, giữ vững bản lĩnh chính trị, kiên định mục tiêu, lý tưởng của Đảng, xứng đáng là những chiến sĩ tiên phong trên mặt trận tư tưởng đầy cam go và thử thách này./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. BBC. (2024). Succession: The secret battle for the Murdoch empire
<https://www.bbc.com/audio/play/w3ct6dwr>.
2. Ban Chấp hành Trung ương. (2016). Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 (khoá XII) về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn. <https://baohinhphu.vn/nghi-quyet-hoi-nghi-trung-uong-4-khoa-xii-ve-tang-cuong-xay-dung-chinh-don-dang-102211533.htm>.
3. Nguyễn Hữu Dũng. (2022). *Cuộc chiến tuyên truyền giữa Nga và phương Tây về cuộc xung đột Ukraine hiện nay*, Tạp chí Cộng sản điện tử
https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/gop-y-du-thao-cac-van-kien-trinh-dai-hoi-xiii-cua-dang/-/2018/825487/view_content.
4. Nguyễn Hữu Dũng, Lê Thị Ninh Thuận. (2024). *Kiên quyết đấu tranh chống âm mưu xuyên tạc thuật ngữ “Tuyên truyền”*, Tạp chí Thanh niên Việt Nam
<https://thanhnienviet.vn/kien-quyet-dau-tranh-chong-am-mu-u-xuyen-tac-thuat-ngu-tuyen-truyen-209241126235458804.htm>.
5. Herman, E. S., & Chomsky, N. (1988): *Manufacturing consent: The political economy of the mass media*, tr. 1-2, Pantheon Books.
<https://archive.org/details/pdfy-NekqfnoWIEuYgdZl>.
6. Đức Hoàng. (2024): *Tỷ phú Jeff Bezos nêu lý do Washington Post trung lập trong bầu cử Mỹ*
<https://dantri.com.vn/the-gioi/ty-phu-jeff-bezos-neu-ly-do-washington-post-trung-lap-trong-bau-cu-my-20241029144051634.htm>.
7. Hồ Chí Minh. (2011). Toàn tập, tập 5, tr. 309-313, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
8. Hồ Chí Minh. (2011). Toàn tập, tập 12, tr. 167, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
9. Hồ Chí Minh. (2011). Toàn tập, tập 15, tr. 672, Nxb. Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội.
10. V. I. Lênin. (2005). Toàn tập, tập 6, tr. 167, Nxb. Chính trị Quốc gia, Hà Nội. (Bản dịch từ bản gốc năm 1902)
11. Media Ownership Ireland. (n.d.). The New York Times
<https://www.mediaownership.ie/outlet.php?uuid=e7e39aa6-3447-40f3-8f9a-446f9cd0d544>.